

Program prac konserwatorskich do murowanej kapliczki w typie domkowym tzw. Kapliczki Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa



dr Renata Karska
Dyplomowany Konserwator
Dzieł Sztuki
Nr dyplomu: 7974

Renata Karska

Opracowanie:

KONSERWACJA ZABYTKÓW
Jan Chodorowicz
34-400 Nowy Targ, ul. Ogrodowa 9
NIP 735-243-2587 REGON 122561528
Nr dypl. ASP 6689 tel. 501 708 289

Jan Chodorowicz

kwiecień 2021 r.

dr Renata Karska

mgr Jan Chodorowicz

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniewieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel./fax 18 442-84-84

Załącznik do pozwolenia Nr 238/2021
DNS - 11.5142.32.2021.404.2
Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie
p.o. Kierownika Delegatury
Robert Kowalski
mgr Robert Kowalski

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania jest program prac konserwatorskich kapliczki tzw. *Kapliczki Trzech Krzyży* wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Kapliczka jest murowana, w typie domkowym, natomiast na wyposażeniu znajduje się grupa rzeźbiarska „*Golgota*” na którą składają się trzy pełnoplastyczne rzeźby drewniane polichromowane. W ramach niniejszego opracowania wykonano wstępne oględziny oraz dokumentację fotograficzną prezentującą stan zachowania obiektów zabytkowych. Podstawowym założeniem jest zaproponowanie programu prac konserwatorskich w ramach którego opisany będzie przebieg planowanych prac konserwatorskich mających na celu zahamowanie procesów działających destrukcyjnie na obiekt oraz przywrócenie mu jego pierwotnej formy estetycznej.

2. KARTA TYTUŁOWA

OBIEKT: Kapliczka murowana wraz z wyposażeniem: trzema drewnianymi rzeźbami Grupy Golgoty

DATA POWSTANIA: I poł. XIX.

NR WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW: Kapliczka A-138/M, Grupa Golgoty B-169/M

AUTOR: nieznany

INSKRYPCJE: tuż nad otworem wejściowym:

„Zbawienie przyszło przez Krzyż”

LOKALIZACJA: Nawojowa, działka nr 298~~7~~ w południowo wschodnim narożniku tamt.

Parku pałacowego, województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa.

WŁAŚCICIEL: *Andrzej Mańkowski zam. Park Górny 2. 34-460 Szczawnica*

MATERIAŁ I TECHNIKA: murowana kapliczka domkowa, o pokryciu z blachy, we wnętrzu kapliczki znajdują się rzeźby drewniane polichromowane, złoczone (?), srebrzone (?).

WYMIARY: wysokość: 580cm, podstawa: 585 cm x 300 cm.

rzeźby drewniane polichromowane:

- **Chrystus ukrzyżowany** – wymiary: 370x120cm (krzyż): 150x100cm (figura).
- **Dobry Łotr** – wymiary 320x100cm (krzyż) 120x90cm (figura).
- **Zły Łotr** – wymiary: 305x90 cm (krzyż), 125x105 cm (figura).

KSZTAŁT: kapliczka murowana z dachem dwuspadowym, na planie prostokąta

OPRACOWANIE PROGRAMU: Dyplomowany konserwator dzieł sztuki
Mgr Jan Chodorowicz
30-381 Kraków, ul. Zdzisława Jachimeckiego 6A
tel. 501-706-289 adres e-mail

Dyplomowany konserwator dzieł sztuki
Dr Renata Karska

SPIS ZAWARTOŚCI

1. WSTĘP	2
2. KARTA TYTUŁOWA	3
4. RYS HISTORYCZNY	5
5. OPIS OBIEKTU	7
6. BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU	8
7. OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU	9
8. STAN ZACHOWANIA ORAZ PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ	10
9. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH	11
A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE	11
B. ZAŁOŻENIA BADAWCZE	13
C. PROPONOWANY PROGRAM PRAC	14
10. FOTOGRAFIE	19
11. ZAŁĄCZNIKI	34
1. Decyzja w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków ruchomych, Kraków, 2009 r.	34
2. Decyzja w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków nieruchomych, Kraków, 2008 r. ..	34

4. RYS HISTORYCZNY

Nawojowa - zespół pałacowo – parkowy



Il. 1 Pałac w Nawojowej.

Nawojowa została założona w roku 1320 jako wieś rycerska. Jej założyciel to kasztelan krakowski Nawoj herbu Topór. Następnie miejscowość przeszła w ręce Piotra Nawojowskiego, który ok. 1580-1590 zbudował tu dwór. Kolejnym właścicielem był Branicki, a następnie Lubomirski. Po kilku zmianach, które jeszcze nastąpiły ostatecznie pod koniec XVIII wieku stała się własnością Franciszka Stadnickiego herbu

Szreniawa. W czasie II Wojny Światowej w Pałacu stacjonowały wojska okupanta, aby po wojnie przejść w ręce państwowe.

Kapliczka

Kapliczka murowana znajduje się w miejscowości Nawojowa na działce nr 298~~7~~ w południowo wschodnim narożniku tamt. parku pałacowego, w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa. Na miejscu obecnej kapliczki znajdowała się pierwotnie inna budowla tego typu. Pierwsza kapliczka została ufundowana przez mieszkańców wsi dla uczczenia pamięci człowieka o nazwisku Rusin. Był to zbójnik, do którego przylgnął przydomek *Nawojowskiego Janosika*. Zasłużył sobie na swój *tytuł*, poprzez swoją zbójnicką działalność charytatywną. Napadał na bogaczy, aby później łupy przekazywać biednym i potrzebującym. Niestety jego finał był tragiczny i za swoją aktywność na rzecz miejscowej społeczności, zapłacił życiem. W XIX wieku Nawojowa przeszła w ręce Stadnickich którzy to przebudowali ówczesną kapliczkę nadając jej obecny wygląd. Zabytek jest w ciągłym kulcie o czym świadczy bogato zdobione wnętrze współczesnymi dewocjonaliami oraz sztucznymi ozdobami i kwiatami. Wiadomym jest, że całkiem niedawno kapliczka przeszła remont pod nadzorem tutejszego proboszcza. Zmiany estetyczne, które nastąpiły w trakcie ostatniego remontu, można zaobserwować na il. 2.

We wrześniu 2008 roku Kapliczka została wpisana do rejestru zabytków, a następnie w grudniu 2009 roku wyposażenie, czyli grupa drewnianych rzeź polichromowanych, również trafiły do wspomnianego rejestru.



Il. 2 Nawojowa, Kapliczka Trzech Krzyży, zestawienie zdjęć z ostatnich lat, ukazujące przemiany estetyczne zewnętrznej epidermy kapliczki.

5. OPIS OBIEKTU

Kapliczka

Kapliczka w Nawojowej ma formę wolnostojącego murowanego domku, na rzucie prostokąta o proporcjach 5,8 m x 3m. Ma cechy klasycystyczne. Fronton ma formę, częściowo zabudowanego portyku, ujętego prostymi pilastrami. Budowla nakryta jest dachem dwuspadowym, o niewielkim spadku ok. 30%. Poszycie jest wykonane z gładkiej ocynkowanej blachy. Dach wykończony ofasowaniem, z blachy, pod którym od strony frontu oraz bocznych elewacji znajduje się gzyms koronujący. Tylne elewacja wyprowadzona jest na gładko, pozbawiona podziałów architektonicznych. Od frontu na kalenicy umieszczony jest metalowy krzyż, flankowany symetrycznie, dwoma metalowymi wolutami. Otwór wejściowy do wnętrza kapliczki jest prostokątny, otwarty, w górnych narożach oraz pod nadprożem ozdobiony, drewnianą dekoracyjną kratą.

Elewacje boczne oraz front, podzielone są gzymsem na wysokości ok. 1/3 mierząc od cokołu. Dolna część zdobiona jest boniowaniem, otynkowana na gładko, utrzymana w cieplejszej kolorystyce od pozostałych elementów kapliczki. Fronton jest otynkowany również na gładko, podobnie wszystkie gzymsy. Pozostałe ściany są otynkowane zaprawą cementową o chropowatej powierzchni.

Wnętrze obiektu jest otynkowane, pomalowane na biało, prowadzą do niego mocno zniszczone kamienne stopnie. Wnętrze kapliczki odgradza metalowa barierka, osadzona na kamiennym stopniu. Barierka ma wysokość ok. 1 m. Jest bogato zdobiona, składa się z imitacji tralek, zdobionych symetrycznym motywem arabeski.

W środku kapliczki znajdują się oryginalne oraz współczesne elementy jej wyposażenia. Głównym motywem jest tzw. *Grupa Golgota* na którą składają się trzy drewniane polichromowane pełnoplastyczne rzeźby. Są to postacie na Krzyżu: Chrystus, Dobry Łotr oraz Zły Łotr. Podłoga pod krzyżami, jest wyłożona kamieniem rzecznym, otoczakiem, imitującym szczyt góry. Ponadto we wnętrzu znajdują się sztuczne dekoracje kwiatowe oraz znicza.

Rzeźby drewniane polichromowane

Jak już wspomniano we wnętrzu kapliczki znajduje się grupa rzeźb polichromowanych. Są to trzy drewniane rzeźby z tzw. *Grupy Golgoty* z I poł. XIX w. Rzeźby są utrzymane w stylu baroku ludowego i przedstawiają kolejno:

Chrystusa Ukrzyżowanego

Jest to rzeźba drewniana polichromowana, pełnoplastyczna przedstawiająca Chrystusa ukrzyżowanego. Anatomiczna budowa ciała jest podkreślona, ciało znajduje się w delikatnym, skręcie. Postać jest zawieszona na krzyżu, na wyprężonych ramionach. Na głowie znajduje się cierniowa korona. Twarz pochylona, broda spuszczone w kierunku prawego ramienia. Biodra przepasa perizonium z węzłem po prawej stronie z udrapowanym końcem. Krzyż prosty, składający się z gładko opracowanych belek drewnianych. Na krzyżu znajduje się titulus w formie banderoli. Kolorystyka stonowana, ciepła.

Dobrego Łotra

Jest to rzeźba drewniana polichromowana, pełnoplastyczna przedstawiająca postać Dobrego Łotra. Ma wyraźnie zaznaczoną budowę anatomiczną z naturalistycznie ukazanymi otwartymi ramionami. Łotr jest zawieszony na krzyżu, na rękach założonych za poprzeczne ramię. Jego twarz zwrócona jest w stronę Chrystusa. Biodra zakrywa perizonium, które po lewej stronie związane w węzeł. Belki krzyża mają okrągły przekrój, imitujący naturalne drewno z zaznaczonymi sękami.

Złego Łotra

Jest to rzeźba drewniana polichromowana, pełnoplastyczna przedstawiająca postać o wyraźnie zaznaczonej budowie anatomicznej. Postać Łotra ma otwarte i wygięte do tyłu, nienaturalnie ramiona, Ciężar postaci zwisa na przewieszonych przez poprzeczną belkę ramionach. Jego twarz jest odwrócona od Chrystusa, skierowana lekko w górę. W partii bioder znajduje się bogato udrapowane perizonium zawiązane na prawym biodrze. Krzyż ma taką samą formę jak w poprzednim przedstawieniu, belki mają przekrój okrągły z zaznaczonymi sękami.

6. BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Na podstawie naturalnej odkrywki można wysunąć hipotezę, że materiałem użytym do jej budowy jest cegła, wykonano z niej zarówno ściany jak i gzymsy. Natomiast podmurówka wykonana jest z dużych ciosów kamiennych (piaskowca). Budynek otacza pas cokołowy, otynkowany wtórnie w trakcie ostatnich remontów. Z uwagi na stan zachowania kamienia, warstwa tynku uległa znacznej degradacji odsłaniając niemalże cały oryginalny kamienny pas cokołowy.

Dolna część ścian zewnętrznych zdobiona jest boniowaniem, otynkowana na gładko, utrzymana w cieplejszej kolorystyce od pozostałych elementów kapliczki. Fronton jest otynkowany również na gładko, podobnie wszystkie gzymsy. Pozostałe ściany są otynkowane zaprawą cementową o chropowatej powierzchni. Kapliczka otynkowana została pierwotnie, najprawdopodobniej tykiem na bazie piasku z dodatkiem cementu i wapna. Pomalowana jest w środku jak i od zewnątrz farbą emulsyjną (?). Wszystkie elementy z wyłączeniem partii cokołowej utrzymane są w kolorystyce jasno żółtej / odcień zbliżony do jasnej ochry. Wnętrze natomiast pomalowano na biało. Celem pełnego rozpoznania budowy technologicznej oraz określenia oryginalnej kolorystyki obiektu niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowych badań stratygraficznych.

Wieżba dachowa oraz szczyt wykonane są z desek z drewna iglastego (?) zabezpieczonego farbą olejną (?). Dach pokryty jest blachą ocynkowaną, pomalowaną fabrycznie na kolor czerwony. Do kapliczki prowadzą kamienne progi wykonane z piaskowca. Wejście do kapliczki jest zabezpieczone metalową barierką, żelazną, kutą, pomalowaną czarną farbą olejną.

We wnętrzu budowli znajdują się drewniane rzeźby polichromowane. Złożone są z kilku kawałków drewna klejonych ze sobą za pomocą kleju zwierzęcego i flekowanych. Drewno opracowywane było dłutami. Oryginalnie rzeźby zostały pokryte zaprawami które są widoczne spod olejnych przemalowań. Technika oryginalnej polichromii nie jest znana. Konieczne są badania stratygraficzne. Pozostałe elementy wyposażenia są nieoryginalne, składają się na nie dewocjalia oraz plastikowe ozdoby.

7. OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Kapliczka

Kapliczka jest obiektem wolnostojącym znajdującym się w otoczeniu drzew, krzewów oraz roślinności ozdobnej. Na budowlę działają bezpośrednio różne czynniki atmosferyczne. Dodatkowo posadowienie budowli w sąsiedztwie drogi naraża ją na zanieczyszczenia związane z przemieszaniem się samochodów, rozbryzgi wody spod kół, sól drogowa stosowana w okresie zimowym itp. Ponadto kapliczka jest narażona na działanie wody gruntowej, podciąganej kapilarnie. Objawia się to w złym stanie zachowania partii cokołowej budowli.

Rzeźby drewniane polichromowane

Rzeźby drewniane przechowywane są we wnętrzu kapliczki, są osłonięte od bezpośredniego działania czynników atmosferycznych. Nie są jednak zabezpieczone przed amplitudami temperatur oraz wysoką wilgotnością. Obiekt jest w czynnym kulcie, stąd dodatkowo jest narażony na uszkodzenia mechaniczne, przeróbki oraz doraźne odnawianie.

8. STAN ZACHOWANIA ORAZ PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Kapliczka

Obiekt wizualnie jest w dostatecznym stanie zachowania. Niestety brak izolacji fundamentów, przyczynił się do znacznej degradacji ścian budowli, przede wszystkim w ich partii cokołowej. Kolejnym dużym czynnikiem degradującym były źle wykonane reparacje, a przede wszystkim zastosowanie zapraw cementowych.

Widoczne są uszkodzenia i ubytki tynku, jak już wspomniano wyżej, w szczególności w partii cokołowej. W czasie ostatniej reparacji cała powierzchnia tynku wraz z ubytkami została pokryta warstwą malarską, która obecnie miejscowo się łuszczy i odspaja. Tynk jest zdegradowany, przede wszystkim w dolnej partii. Spowodowane jest to głównie zasoleniem widocznym w formie wykwitów pod odpadającą farbą. Warstwa malarska miejscowo jest zniszczona, odspojona, pudruje się, ubytki widoczne są głównie w partii cokołowej, tam gdzie jest ona najsilniej narażona na działanie czynników destrukcyjnych. Widoczny stan zachowania jest wynikiem braku odwodnienia i izolacji poziomej. Jednak faktyczny stan zachowania ścian budowli będzie można ocenić dopiero po odsłonięciu tynku.

W partii przyziemia widoczne jest również na ścianach zagrożenie mykologiczne i mikrobiologiczne w postaci czarnych przebarwień oraz zielonych mchów. Zaatakowanie powierzchni przez mikroorganizmy przyczynia się do degradacji spoiwa kamiennych ciosów.

Detal architektoniczny - gzymsy okalając oraz koronujące, są częściowo uszkodzone mechanicznie, z warstwą malarską lokalnie odspojoną. W trakcie poprzednich remontów budowli, malowane były ponownie, bez odtworzenia ich formy. Niestety spowodowało to zatarcie ich profilu, krawędzie stały się wyoblone. Dach jest w dostatecznym stanie technicznym. Blaszane poszycie pokryte jest jednak, warstwami złuszczonej się farby. Drewno w stolarce jest zniszczone, warstwy malarskie odspojone, zabrudzone. Elementy

metalowe są w dobrym stanie, jednak widoczne są liczne ogniska aktywnej korozji, która spowodowała złuszczenie i odspojenie warstw malarskich.

Na degradacji poszczególnych elementów kapliczki miały wpływ nawarstwiający się lub współdziałające wzajemnie czynniki typu chemicznego, fizycznego, mechanicznego i biologicznego. Należy raz jeszcze podkreślić, że największym zagrożeniem dla zabytku jest brak odpowiedniej izolacji murów, co powoduje migrację wody i przyczynia się do dużej wilgotności ścian. Woda wędrująca w kapilarach działa destrukcyjnie na ściany: rozmiękcza materiał budowlany, powoduje krystalizację soli jak i sprzyja rozwojowi mikroflory. Wszystkie te niekorzystne zjawiska skutkują w dezintegracji spoiwa zapraw, tworzeniu wykwitów, a dalej są powodem powstawania rozległych ubytków i osłabienia konstrukcji budowli.

We wnętrzu panuje bardzo duża wilgotność, tynki są mocno zniszczone. Widoczne są liczne ubytki, osypywanie się zapraw, dezintegracja ich spoiwa. Warstwy malarskie są popękane, łuszczą się i odpajają ujawniając kolejne warstwy..

Rzeźby drewniane polichromowane

Drewniane rzeźby polichromowane mimo niekorzystnej ekspozycji zewnętrznej, zachowały się w stanie dostatecznym. Są zabrudzone, pokryte warstwą kurzu, pajęczyn. Jednak przed wykonaniem badań stratygraficznych trudno jest ocenić ich faktyczny stan zachowania. Trudno ocenić również stan struktury drewna, konieczne będą dokładne oględziny celem określenia ewentualnego bytowania drewna jądów. Powierzchnia była na pewno przemalowana, ostatnia warstwa jest prawdopodobnie olejna (?). W trakcie wielokrotnego odświeżania, warstwą malarską zostały pokryte również niektóre ubytki. Trudno stwierdzić, czy zachowała się oryginalna polichromia.

9. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Kapliczka

Podstawowym założeniem prowadzonych prac jest wykonanie pełnej konserwacji estetyczno - technicznej w celu przywrócenia pierwotnych walorów zabytkowi wraz z jego

wyposażeniem. Konieczne jest wykonanie w pierwszej kolejności badań stratygraficznych, które pozwolą ustalić pierwotną kolorystykę obiektu.

Priorytetem jest wykonanie izolacji ścian. Zaleca się wykonanie izolacji pionowej przeciwwilgociowej muru w technice mineralnego szlamu. Preparat o właściwościach uszczelniających, tworzący specjalną powłokę gruntującą i krzemionkowanie wgłębne. Działa wzmacniająco, zwęża pory i hamuje transport soli w murze. Szlam charakteryzuje się wysoką szczelnością wobec naporu wody, a przy tym wspomaga schnięcie dzięki przepuszczalności pary wodnej. Jest wysoce odporny na siarczany. Wykonany wykop zasypać drobnym kamyczkiem. Dzięki naturalnej izolacji dostęp wody w partie ścian jest utrudniony nie zakłócając swobodnego ich oddychania, natomiast dzięki wypełnieniu żwirowym woda będzie szybciej odprowadzana od kamiennych ścian. Należy rozważyć także wykonanie izolacji poziomej w postaci przepony iniekcyjnej, która zahamuje podciąganie kapilarne wody w wyższe partie murów.

które pozwolą ustalić pierwotną wyprawę muru oraz jego kolorystykę.

Celem określenia stanu zachowania wypraw tynkarskich należy je dodatkowo przebadac metodą akustyczną, aby ustalić zakres wadliwych tynków oraz wtórnych szkodliwych uzupełnień. Warstwę tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną na bazie wapna trasowego, a następnie na całość nałożyć szpachlówkę wyrównującą, która będzie mieć dobre właściwości paroprzepuszczalne i amortyzujące spękania włosowate. Ściany następnie mają być zagruntowane oraz pomalowane farbami o wysokiej paroprzepuszczalności zgodnie z pierwotną kolorystyką. Istotne jest wykonanie izolacji poziomej oraz uzupełnienie fundamentów.

Sugeruje się zastosowanie nowego poszycia dachowego, wymianę blachy na nową blachę tytan-cynk. Konieczne będzie również wymienienie, bądź flekowanie najmocniej zdegradowanych elementów kamiennych. Stopnie piaskowcowe zostaną wymienione na nowe, podobnie cokoły metalowej bariery. Upřednio należy wykonać fundament betonowy, oraz izolację poziomą. Piaskowcowe cokoły kapliczki: całkowicie zniszczony kamień zostanie wymieniony w formie płyt piaskowcowych o grubości wystarczającej aby schować łączenie w tynku. Płyty piaskowcowe będą zbliżone kolorem i uziarnieniem do istniejących ciosów z zachowaniem oryginalnego wzoru. Podczas komisji konserwatorskiej należy określić zakres wymiany kamienia. Kamienie rzeczne, stanowiące górę golgoty zostaną oczyszczone z nawarstwień metodą abrazyjną lub strumieniowo-ścierną. W tym celu należy je zdemontować z wnętrza obiektu i po odczyszczeniu ponownie je ułożyć.

Elementy stolarki należy odczyścić oraz zabezpieczyć powłokami lakierniczymi odpornymi na działanie czynników atmosferycznych. Ponadto konieczne jest odczyszczenia, a następnie zabezpieczenie antykorozyjne wszystkich elementów metalowych oraz pokrycie ich warstwą farby odpornej na czynniki atmosferyczne.

Rzeźby drewniane polichromowane

Rzeźby należy poddać pełnej konserwacji. Istotne jest wykonanie badań stratygraficznych oraz badań spoiw w celu określenia ich techniki i technologii. Dopiero na podstawie wykonanych badań możliwe będzie zaproponowanie konkretnych rozwiązań konserwatorskich. Wiadomo jednak, iż rzeźby powinny być odczyszczane, należy usunąć wszelkie wadliwe uzupełnienia, a następnie wtórne warstwy malarskie. Znając zakres zachowania oraz technologie pierwotnych warstw należy proces usuwania dostosować do otrzymanych wyników badań. Wszystkie trzy rzeźby zostaną poddane impregnacji strukturalnej, tak aby wzmocnić je konstrukcyjnie. Uzupełniamy wszelkie ubytki oraz niewielkie uszkodzenia w masie sztucznego drewna. Ubytki zaprawy klejowo - kredowej również będą uzupełnione. Zakłada się przywrócenie rzeźbom ich oryginalnej kolorystyki w technice nawiązującej do techniki oryginału.

W ramach prac ogólnych istotne jest uporządkowanie terenu wokół kapliczki, usunięcie roślinności ozdobnej z najbliższego jej otoczenia w szczególności należy usunąć wic roślinną, która pokrywa od tyłu, partię cokołową budynku. Ponadto, jako część prac związanych z wykonaniem izolacji pionowej, sugeruje się wykonanie opaski wokół budowli np. z drobnego kamienia.

B. ZAŁOŻENIA BADAWCZE

Obiekt od początku swojego powstania był kilkakrotnie remontowany. W związku z tym na obiekcie pojawiają się liczne warstwy zarówno wypraw tynkarskich jak i warstw malarskich. Założeniem badawczym jest określenie stanu zachowania obiektu, jego budowy technologicznej jak i jego pierwotnej kolorystyki i estetyki wykończenia wypraw tynkarskich.

Miejsce wykonania odkrywek

Ilość sond oraz ich rozmieszczenie zostanie ustalane na obiekcie, na podstawie obserwacji stanu zachowania poszczególnych ścian oraz rzeźb. Zakłada się wykonać tylko niezbędną ilość badań, wystarczającą do określenia technologii i stanu zachowania. O zakresie prowadzonych badań zdecyduje dyplomowany konserwator w trakcie ich prowadzenia, obserwując jak zachowują się poszczególne warstwy w trakcie ich odsłaniania.

C. PROPONOWANY PROGRAM PRAC

1. Prace ogólne

2. Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej stanu zachowania obiektu przed konserwacją
3. Przeprowadzenie podstawowych prac porządkowych wokół kapliczki. Przede wszystkim zakłada się usunięcie zieleni niskiej, usunięcie krzewów rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie, odsłonięcie fundamentów. Demontaż współczesnej dekoracji oraz wyposażenia.
4. Zabezpieczenie elementów ruchomych będących na wyposażeniu kapliczki. Drewniane rzeźby polichromowane należy zabezpieczyć do transportu i przewieźć do pracowni konserwatorskiej, gdzie będą poddawane zabiegom konserwatorskim.
5. Przebadanie tynków metodą akustyczną w celu poszukiwania odspojień oraz wykonanie badań stratygraficznych dla określenia oryginalnej wyprawy ścian oraz kolorystyki kapliczki.
6. Wykonanie izolacji poziomej i pionowej oraz opaski wokół bryły budynku na podstawie konsultacji konserwatorsko – budowlanych.
7. Zakłada się oczyszczenie hydrodynamicznie tynków przy użyciu Kercher'a lub/i przegrzaną parą wodną pod ciśnieniem lub mechaniczne oczyszczenia kamienia. Metoda zostanie doprana w trakcie prac, na podstawie przeprowadzonych prób konserwatorskich.
8. Konieczna jest dezynfekcja zainfekowanych powierzchni np. preparatem *Keim Algicid* lub *Fungal Sto* (wybór spośród proponowanych na bazie prób skuteczności in situ).

9. Wyprawa tynkarska oraz detal architektoniczny

10. W pierwszej kolejności należy przebadать wszystkie tynki metodą akustyczną. Partie zdegradowane, zawilgocone i całkowicie odparzone należy skuć. Decyzje o usunięciu pozostałych dobrze zachowanych warstw wyprawy tynkarskiej należy podjąć na podstawie szczegółowych oględzin oraz wyników badań konserwatorskich.

11. W razie konieczności sugeruje się oczyszczenie ścian z wadliwych szpachlowań oraz uzupełnień ręcznie oraz hydrodynamicznie.
12. Ewentualne zachowane oryginalne tynki należy poddać impregnacji strukturalnej preparatem krzemoorganicznym rozpuszczalnikowym, głęboko penetrującym np. Grundex + Divers firmy Sto.
13. Tynki zostaną uzupełnione zgodnie z techniką oryginały. Zakłada się zastosować tynk paroprzepuszczalny wapienno piaskowym na bazie wapna trasowego np. *Universalputz fein* firmy Keim.
14. W razie zaobserwowania mikropęknięć należy wykonać żyłkowania spękań a następnie wypełnić je masą amortyzującą Rissfüller firmy Sto.
15. Zakłada się rekonstrukcję detalu architektonicznego w technice oryginału. Mniejsze ubytki należy uzupełnić lekkimi zaprawami renowacyjnymi typu Stuckoplan specjal Tubag STW 0,4 lub równoważnymi. Konieczne jest również wykonanie uzupełnienia i rekonstrukcji profili sztukatorskich, a przede wszystkim korektę profilowania w miejscach nierównego przebiegu profili.
16. Gruntowanie powierzchni przed malowaniem preparatem silikonowym wodorozcieńczalnym np. *StoPrim Micro*.
17. Pokrycie elewacji farbą krzemianowo-krzemoorganiczną firmy KABE na kolor zgodny z historyczną kolorystyką, która zostanie ustalona w trakcie prac i na podstawie konsultacji z Komisją Konserwatorską

Elementy kamienne

18. Usuwanie wadliwych uzupełnień kamienia, zarówno ubytków, spoinowania jak i całych elementów wykonanych z zaprawy cementowej. Zabieg ten wykonujemy mechanicznie, poprzez delikatne wykuwanie nieoryginalnych warstw.
19. Stopnie, płyty cokołowe i cokoły metalowej bariery zostaną wymienione na nowe również z kamienia piaskowcowego o zbliżonych parametrach. Uprzednio należy wykonać fundament betonowy, oraz izolację poziomą.
20. Całkowicie zniszczony kamień w partii cokołowej zostanie wymieniony w formie płyt piaskowcowych o grubości wystarczającej aby schować łączenie w tynku. Płyty piaskowcowe będą zbliżone kolorem i uziarnieniem do istniejących ciosów z zachowaniem oryginalnego wzoru.
21. Odczyszczenie powierzchni kamienia z wtórnych niekorzystnych nawarstwień. Sugeruje się zastosować metody strumieniowo ścierniej z odpowiednio dobranym ścierniwem.

Metodę, rodzaj kruszywa i jego frakcje dobieramy na podstawie wykonanych prób.

22. Jeżeli metoda strumieniowo ściernia nie usunęła wszystkich zabrudzeń w tym czarnej patyny, dopuszcza się lokalne wykorzystanie metod chemicznych. Stosujemy okłady z celulozy oraz 5 % kwasu fluorowodorowego. W razie konieczności zabieg ten należy powtarzać, aż do uzyskania satysfakcjonującego efektu. Można zastosować również środek firmowy Fassadenreiniger Paste (Remmers) oparty na fluorku amonowym.
23. Umycie miejsc odczyszczanych chemicznie za pomocą wody z dodatkiem 1% środka powierzchniowo czynnego (Vulpex lub równoważny) oraz ewentualne doczyszczenie powierzchni parą wodną.
24. Usunięcie wadliwych ciosów kamiennych, poprzez ich mechaniczne wykucie.,
25. W razie konieczności zakłada się Impregnację strukturalną preparatem krzemooorganicznym KSE 300 firmy Remmers bądź równoważnym. Kamień impregnujemy metodą powlekania, kilkakrotnie, aż do nasycenia jego struktury.
26. Uzupełnienie ciosów piaskowca oraz flekowanie wykonujemy z wykorzystaniem piaskowca karpackiego o dobranej odpowiednio kolorystyce. Ciosy kamienne należy odpowiednio opracować, dopasowując ich kształt oraz fakturę do oryginału. Elementy montujemy na klejach mineralnych wysoce elastycznych, w razie konieczności fleki mocujemy na kotwach ze stali nierdzewnej bądź na bolcach z włókna szklanego.
27. W razie konieczności drobne ubytki uzupełniamy kitem mineralnym barwionym w masie wraz z opracowaniem powierzchni. Kit powinien być dopasowany zarówno kolorystycznie jak i fakturalnie do oryginału. Ubytki uzupełniamy zaprawą firmową Restauriermörtel firmy Remmers bądź jej równoważnikiem, barwioną w masie suchymi pigmentami ziemnymi odpornymi na środowisko alkaliczne.
28. Uzupełnienie spoin zaprawą wapienno-piaskową. Spoina ma być opracowana fakturalnie tak aby odcinać się wizualnie od elementów kamiennych. Do spoinowania piaskowca polecana jest np. zaprawa Fugenmörtel lub Fugenmörtel ECC. 22 Fugenmörtel to fabrycznie mieszana sucha zaprawa z naturalnych surowców.

Dach

29. Demontaż konstrukcji dachowej oraz poszycia.
30. W razie konieczności wymiana zdegradowanych elementów więźby dachowej, podsiębitki oraz podbicia.
31. Wykonanie nowego poszycia dachowego z odpowiednio dobranej blachy: tytan-cynk.

Elementy metalowe

32. Demontaż elementów metalowych, których konserwacja insitu jest niemożliwa: krzyż znajdujący się na kalenicy oraz napis z frontonu.
33. Mechaniczne oczyszczenie powierzchni z luźnych nawarstwień kurzu i brudu oraz produktów korozji. Powierzchnię sugeruje się odczyścić metoda strumieniowo-ścierną.
34. Zabezpieczenie powierzchni powłoką antykorozyjną (np. podkładem chlorokauczkowym).
35. Dwukrotne pokrycie farbą nawierzchnią w kolorze grafit-mat, *Kunstschmiede –lack*, farba oparta na żywicy alkilowej z dodatkiem mieszanek naturalnych grafitów i pyłów metali.

Stolarka

36. Mechaniczne oczyszczenie powierzchni z luźnych nawarstwień kurzu i brudu. Następnie usunięcie warstw lakieru. Stosujemy metody mechaniczne, bądź chemiczne:
 - szlifowanie powierzchni papierem ściernym o różnej gradacji,
 - okłady z kompozycji rozpuszczalników.
37. W przypadku zaobserwowania korozji biologicznej drewna, bądź ataku drewna jądów należy wykonać dezynfekcję drewna. Stosujemy preparaty np. Biotin, PerXil10.
38. W razie konieczności miejscowa impregnacja wzmacniająca strukturę drewna. Metodą częściowego zanurzenia obiektu w roztworze. Proponowany środek użyty do tego zabiegu: roztwór 12%-i 5% Osolanu KL w Ksylenie z Acetonem w stosunku 1:1, bądź 10 % roztwór Paraloidu B-72 w kompozycji rozpuszczalników.
39. Wykonanie napraw stolarskich: klejenie, flekowanie, wykonanie nowych profili, stabilizacja poluzowanych łącz. Duże ubytki drewna uzupełniamy poprzez flekowanie, drobne ubytki, można uzupełnić żywica epoksydową np. Araldite SV/HV 36 bądź szpachlówką np. Tikkurila Colowood Wood Putty.
40. Pokrycie warstwą ochronną lakierniczą dobraną kolorystycznie w trakcie Komisji Konserwatorskiej.

Rzeźby drewniane polichromowane

41. Odczyszczenie powierzchni polichromii z kurzu przy pomocy miękkich pędzli.
42. Wykonanie badań stratygraficznych.

43. Usunięcie wtórnych warstw polichromii. Należy wykonać próby konserwatorskie w celu doboru odpowiedniej metody. Warstwy należy usuwać stopniowo metodą mechaniczną, wspomaganą chemicznie (np. środkiem Scansol).
44. Impregnacja wzmacniająca strukturę drewna. Impregnacja metodą częściowego zanurzenia obiektu w roztworze. Proponowany środek użyty do tego zabiegu: roztwór 12%-i 5% Osolanu KL w Ksylenie z Acetonem w stosunku 1:1, bądź 10 % roztwór Paraloidu B-72 w kompozycji rozpuszczalników.
45. Wykonanie zabiegów o charakterze techniczno - konstrukcyjnym. Sklejenie wszelkich pęknięć (np. polioctanem winylu DP), uzupełnienie ubytków. Ubytki uzupełniamy masą sztucznego drewna, barwiona pigmentami np. żywicą epoksydowej firmy Axson SC258. Powierzchnia kitu jest odpowiednio opracowywana tak, aby pasowała do otaczającego ją materiału.
46. Uzupełnienie ubytków zaprawy klejowo-kredowej w technice oryginału. Powierzchnia zaprawy jest odpowiednio szlifowana i scalana, tak aby nie odróżniała się fakturalnie od substancji zabytkowej.
47. Scalenie kolorystyczne polichromii. Dobór techniki będzie zależał od wyników badań stratygraficznych, zakresu występowania oryginalnej polichromii oraz jej stanu zachowania.
48. Werniksowanie końcowe np. werniksem końcowym, matowy do farb olejnych Talens 003.

Prace końcowe

49. Prace porządkowe terenu wokół i wnętrza kapliczki, w tym:
50. Uporządkowanie współczesnych dewocjonalii.
51. Uporządkowanie roślinności wokół kapliczki.
52. Ponowny montaż we wnętrzu Kapliczki grupy drewnianych rzeźb polichromowanych.
53. Wykonanie pełnej dokumentacji fotograficznej i opisowej wykonanych zabiegów konserwatorskich.

** Zasugerowane w programie produkty firmowe mogą być zmienione na produkty innych producentów. Istotne jest, aby miał zbliżone parametry fizyko-chemiczne oraz był preparatem o sprawdzonej skuteczności i spełniał wymogi stawiane materiałom stosowanym w konserwacji obiektów zabytkowych.*

KONSERWACJA ZABYTKÓW
Jan Chodorowicz

34-400 Nowy Targ, ul. Ogrodowa 9
NIP 735-243-2587 REGON 122561528
Nr dypl. ASP 6589 tel. 501 706 289

10. FOTOGRAFIE

Spis fotografii

- Fot. 1. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 2. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 3. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 4. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 5. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Wyprawa tynkarska, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 6. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 7. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 8. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 9. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Kamienne cokoły, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.
- Fot. 10. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży

wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Kamienne cokoły, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 11. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 12. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 13. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 14. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Stolarka, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 15. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 16. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 17. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 18. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 19. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Fot. 20. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.

Dokumentacja fotograficzna



Fot. 1. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 2. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 3. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 4. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Widok ogólny, Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 5. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Wyprawa tynkarska, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 6. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 7. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 8. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Detal architektoniczny, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 9. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Kamienne cokoły, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 10. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Kamienne cokoły, stopnie, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 11. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 12. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 13. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Elementy metalowe, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 14. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Stolarka, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 15. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 16. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 17. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 18. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 19. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, rzeźba drewniana polichromowana, widoczny stan zachowania. Fot. J. Chodorowicz, 2021.



Fot. 20. Nawojowa, województwo małopolskie, w powiecie nowosądeckim, w gminie Nawojowa, Murowana kapliczka w typie domkowym tzw. Kapliczka Trzech Krzyży wraz z wyposażeniem w miejscowości Nawojowa. Grupa Golgota, widok na kamienny stos pod krzyżami..Fot. J. Chodorowicz, 2021.

11. ZAŁĄCZNIKI

1. Decyzja w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków ruchomych, Kraków, 2009 r..
2. Decyzja w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków nieruchomych, Kraków, 2008 r.